

Відзначення Дня Народження завідувача відділу «Міжнародної громадянської співпраці», юриста Олега Фецяка в Інституті Східної Європи. ©

В рамках відзначення Дня Народження завідувача відділу «Міжнародної громадянської співпраці» Інституту Східної Європи(ІСЄ), юриста Олега Фецяка, якого привітали з Днем Народження всі завідувачі відділами ІСЄ, зокрема палко і яскраво в самому центрі Львова біля мерії - завідувач відділу «Дослідження короля епохи Русь-України Романа Великого» Микола Давидович, професор Василь Пасічник, директор ІСЄ професор, академік Віктор Ідзьо...

Завідувачу відділу «Міжнародної громадянської співпраці» Інституту Східної Європи, юристу урочисто була подарована наукова монографія директора ІСЄ доктора історичних наук, професора академіка Віктора Ідзя «Українська Повстанська Армія – згідно свідчень німецьких та радянських архівів» на яку надали позитивні рецензії доктор наук з державного управління, професор Василь Пасічник, доктор філологічних наук, професор, Голова

Вченої Ради ІСЄ Петро Кононенко та ніші.

В рамках відзначення Дня Народження завідувача відділу «Міжнародної громадянської співпраці» Інституту Східної Європи(ІСЄ), юриста Олега Фецяка відбулось і обговорення I розділу наукової монографія директора ІСЄ доктора історичних наук, професора академіка Віктора Ідзя «Українська Повстанська Армія – згідно свідчень німецьких та радянських архівів, - «Військове та політичне протистояння ОУН та УПА проти польських, німецьких та радянських окупантів України», про що засвідчують нище подані фото-джерела. З I розділом праці обговореної праці про УПА пропонуємо сьогодні познайомитися і друзям в мережі ФСБУК.

Розділ I.

Військове та політичне протистояння ОУН та УПА проти польських окупантів України. ©

Як засвідчує аналіз джерел радянських архівів: «протистояння Української Повстанської Армії(УПА) та Організації Українських Націоналістів(ОУН) польському державному терору II Речі Посполитої над українським народом у 1931-1939 роках, а згодом польському комуністичному режиму, являється наслідком взагалі «Доктрини безкомпромісної широкомасштабної боротьби ОУН» за незалежність України.

Як наголошують у праці «Політичний терор і тероризм в Україні» автори з Інституту Історії НАНУ: «Після ліквідації ЗУНР та завершення польсько-більшовицької війни в 1920 році, західно-українські землі, які були окуповані поляками, українці ЗУНР стали жорстоко експлуатовані як політично, соціально-економічно так і культурно-національно. Офіційна Варшава, керманічі II Речі Посполитої, у своїй доктрині намагалася витравити в українського народу, інтелігенції ідею утворення Української держави.

В 1920-30 роках польська влада організувала насилля яке розпочала з залякування українського народу. Для цього використовувались грабунки, моральне і фізичне знищення».

В українців не було іншого вибору як політичного, військового і терористичного протистояння польським окупантам. Польща сама створила фактично ОУН і призвела її до активної діяльності, заборонивши все українське і розпочавши жорстоку колонізацію українського народу. Нагадаємо, що українцям було обіцяно в рамках Речі Посполитої, Українську Автономію: Власний Уряд, Сейм, пресу, школу, університети і т .д., а натомість українці отримали – терор польської фашистської влади, яка уклала союз з Гітлером і копіювана його дії... Про це в Польщі мовчать, та секретні документи це засвідчують...

Як засвідчують документи з архіву польської контр-розвідки (1919-1939рр.), які знаходяться у Москві, польський тероризм і фашизм над українцями дістав статус державного зраду ж після ліквідації ЗУНР, зрада польського уряду договору з Українською Народною Республікою (УНР), та сепаратний договір з більшовицькою Росією, ось яскравий приклад польського суспільно-політичного дволиччя, після якого розпочався польський геноцид над українським народом на жорстоко завойованих та колонізованих польськими загарбниками, українських землях, не даремно в СРСР 1 вересня 1939 року знайшов привід «взяти під “захист” західні області України, які потерпали від польського свавілля-геноциду»...

Сьогодні, як вважаю деякі українські праві політики: «Польща вичікує, коли упаде Україна, щоб за «джельтменською угодою з Путіним» знову анексувати Галичину, тому “Адвокат України –

Польща????” не тільки мовчить, ай поруйнував всю військову техніку БМП та іншу... в угоду Москві, в час найжорстокішого протистояння українців на сході з московитами», які сьогодні зривають військові склади зброї в Україні, Чехії, Болгарії, тероризують «новачком» Європу... Збитий московитами літак біля Смоленська, де трагічно загинула вся польська сучасна еліта, нічого поляків не навчив...

Дуже вже дволичний і підступний цей «Адвокат України», дуже вже Польща хоче Галичину, однак Польща не дочекається нашого краху...

Та повернімося до історії ХХ століття, як засвідчують документи, польських секретних служб, що зберігаються у Москві в середині 30-х років домінуючою силою в суспільно-політичному житті II Речі Посполитої стала польська армія та спец-служби. Як засвідчують архіви польської контр-розвідки, військове керівництво II Речі Посполитої взяло рішучий, жорстокий курс на полонізацію українського народу в Галичині та на її західних волинських теренах. Військові каральні загони знищували українських військовиків, томили їх військових концентраційних таборах, де їх гинуло тисячами. Величезна кількість фактів терору польського уряду та спец-служб над українською інтелігенцією, політичні та побутові вбивства, організація кримінальних та політичних справ, це тема окремого серйозного наукового дослідження, яке можливе в майбутньому, сьогоднішні «коритники», що обсіли «радянські науково-фейкові інституції...» не в змозі із-за об'єктивних причин це зробити...

Сьогодні вже відкриті московські архіви з проблеми Польської окупації Галичини в 1923-1939рр., вже стали відомі чисельні документи які, дають всі підстави науково виокремити в фактор наукового дослідження польський фашизм і поставити тоталітарний режим Пільсуцького, як польського фашистського диктатора, і як виразника політики польського фашизму, зокрема щодо українців, на одну лаву з фашизмом італійським, німецьким і російським та прирівнявши Пільсуцького до Мусоліні, Гітлера і Сталіна... Всі ці диктатори були проти незалежної України, та народного національного українського народолюбна ХХ століття, сина священика УГКЦ і глибоко духовної християнської людини - Степана Бандери. Як засвідчують проаналізовані нами документи, які знаходяться в російських секретних архівах, можна наголосити, що кристалізація Української Військової Організації(УВО) - це виклик польському реваншизму, польському фашизму, польській зухвалості та жорстокості у політично-державному, національно-культурному та суспільно-побутовому обширі щодо українського народу та інтелігенції...

В польських таємних джерелах II Речі Посполитої за період 1923-1939 років засвідчено сотні, тисячі вбивств та катувань українських політичних, громадських, культурних та релігійних діячів в тому числі знуцання над митрополитом Української Греко-Католицької Церкви Андреем Шептицьким, польською фашистською верхівкою, її репресивним знаряддям, польською військовою контр-розвідкою та розвідкою.

Всі їх напрацювання повністю захоплені та проаналізовані і взяті на озброєння союзниками: німцями і росіянами епохи «Пакта Молотова-Рібентропа». Таємні джерела польських секретних архівів, щодо терору над українцями, що нині є в Москві, та копія Архіву контр-розвідки та польської розвідки, які були захоплені німцями і в копіях передані Сталіну, а останнім свої копії польських архівів Гітлеру, скоро будуть опубліковані Російською Академією Наук, всі вони засвідчують що тисячі українських, політичних, культурних, релігійних та громадських діячів були закатовані в епоху окупації Західної України фашистським режимом II Речі Посполитою, яка за зухвалістю тогочасних сусідів нічим не поступалась конц-таборам Італії, Німеччини та радянської Росії.

Політичні, соціально-економічні вбивства в 20-30-х роках ХХ століття перекинулися на незадоволених українських міщан та селян, до яких польська фашистська влада застосувала жорстокі репресії, фабрикувала політичні і кримінальні справи за національною, мовною та культурною ознакою.

Як бачимо із сукупності проаналізованих джерел, окупаційна польська влада польських фашистів навіть переслідувала тих, хто передплачував українські газети, посилав дітей до українських шкіл, заповнював анкети офіційних документів українською мовою. Владою II Речі Посполитої переслідувались особи, які носили вишивані сорочки. Всі ці суспільно-політичні елементи трактувались польським фашистським урядом та польськими спец-службами, як особи нелояльні до польської фашистської влади. І нічого тут дивного немає, це нормальна поведінка польської фашистської еліти, яка брала приклад з сусідів, зокрема з фашистської Італії, Німеччини,

з якими були укладені угоди про всесторонню співпрацю. Така ж угода про співпрацю була укладена і з людиноненавистницькою та українофобською імперією СРСР.

За обставин співпраці з фашистською Німеччиною, архівні джерела, які ще Польщею і сьогодні утаємничуються, як і методи та форми терору та тероризму проти українців, які II Річ Посполита в 30-роки перейняла в італійських та німецьких фашистів. Ці методи терору впроваджувалися в українські міста та села для "заспокоєння українців", вони точно такі, які німецькі фашисти використовували коли вступали в Австрію та Судети. Польські каральні війська вступали в Західну Україну, де жорстоко придушували виступи українських міщан та селян. Міністр внутрішніх справ Польщі, так пояснював терор над українцями: "що переслідуються тільки ті хто не хоче пускати військових в свої оселі для ревізії...".

Загалом, за офіційними свідченнями польських таємних документів, було затримано 2000 українців, 1143 віддано до суду. Польськими окупаційними військами було пограбовано більше як 53 українських села. Як засвідчують архівні документи польської контр-розвідки, користуючись нагодою, та перекладаючи наказ на польську поліцію, вдалося інспірувати "ніби то законне вбивство" Крайового провідника Організації Українських Націоналістів в Західній Україні Ю.Головінського. Щоб приховати тортури від суду, та європейської громадської думки, польська поліція знеможеного від побиттів і катувань і не претомного вивезла, Ю.Головінського на слідчий експеримент. Як бачимо із документів Крайовий Провідник ОУН не те що не міг втікати, але й навіть ходити, однак за "офіційною версією польських властей Ю.Головінський був убитий при спробі втечі".

Як бачимо із цих же польських архівних документів українські політичні кола намагалися повідомити світову та європейську громадськість про репресії та фактичний геноцид польського фашистського уряду над українським народом. В німецькій, італійській, австрійській, іспанській, американській та канадській пресі появилися документи, фотографії, які засвідчували злочини польського уряду, польських секретних служб над українським населенням. В Європі було складено «Чорну книгу» терористичної діяльності Польщі проти українського народу, яка звинувачувала окупантів-поляків в геноциді українського народу.

Ця «Чорна Книга» була передана в Лігу Націй, яка скерувала до Польщі міжнародну комісію для проведення слідства, а українські послы в польському сеймі направили також від себе в Лігу Націй офіційну скаргу на польську владу.

Своєю діяльністю польська влада змусила самоорганізуватися та прискорити діяльність ОУН і очолити захист українського народу, стати на чолі в боротьбі з польськими поневолювачами. Як бачимо із радянських документів, які в цей час (нейтральні в своїй висвітленні діяльності ОУН), після вбивства членами ОУН міністра внутрішніх справ Польщі Б.Перацького, який найбільше заплямував себе в геноциді над українським народом, за розпорядженням президента І.Мосніцького від 17 червня 1934 року вперше в Польщі не скриваючись від європейської політичної практики, задовго до фашистських конц-табірів, де поляків в цьому питанні можна назвати вчителями фашистів, було утворено концентраційний табір для українських політичних в'язнів. Безпосередньо за організацію концтабору відвідав польський воєвода К.Бернацький, якого сучасники характеризували, як "страшного садиста, розумово не зовсім нормального". Місцем розміщення табору стало містечко Береза Картузька у Білорусі. Конц-табір був оточений гострим частоколом, ровом та колючим дротом (все як у німецьких фашистів в майбутньому).

Відкрили концтабір 17 червня 1934 року видні діячі Організації Українських Націоналістів: Р.Шухевич, Д.Грицай, В.Янів. Оскільки в подальшому німецькі фашисти практично скопіювали польську фашистську модель й перейняли на задоволення свого терору та садизму, то ми коротко охарактеризуємо європейських (оскільки ще є російські більшовики) польських вчителів "конц-табірного руху".

Як засвідчують надзвичайно таємні документи польських спец-служб епохи II Речі Посполитої, можна наголосити на двох фазах функціонування польського конц-табору Береза Картузька. Як бачимо, що за весь час українців, як політичних в'язнів у першій фазі з 1934 по 1937 роки було, за офіційними даними 176, по неофіційних, замордованих, закатованих в час слідства, загинуло від хвороби, втекли до часу приїзду, пропали безвісти і. т. д, за свідченнями польської сторони 324 українця (у більшій мірі всі члени ОУН).

На початку 1938 року, коли рух ОУН в Польщі посилювався, польська влада безапеляційно кинула до конц-табору "Береза Картузька" - 4500 українців.

Як бачимо із архівних документів, першим комендантом концтабору був Грефнер, а з січня 1935 року Ю.Камалю. Відносини влади українських політичних в'язнів та членів ОУН були невиносимими, їх можна порівняти та утотожити з німецькими конц-таборами. Порівняльний аналіз джерел дає право наголошувати, що до українців в концтаборах німці відносилися набагато гуманніше ніж поляки в Березі Картузькій. Як засвідчували члени ОУН, які там сиділи: «побої (приставляли до спини дошки і били молотами), примусова фізична праця, щоб зламати волю, і все бігом, постійні причіпки, без будь-якої вини карцери, заборона розмовляти один до одного українською мовою і т. д.

У камері у середньому тіснилось по 40 в'язнів, не було ні лав ні столів, підлога бетонна. Щоб в'язні не сідали їх поливали водою. У більшості українські в'язні після виходу на волю мали підірване здоров'я, а то й просто помирали. Так, Т.Бульба-Боровець, отаман першої частини УПА, "заробив" у Березі Картузькій - епілепсію...».

Як засвідчують документи в середині 30-х років уряд II Речі Посполитої бере рішучий курс на боротьбу з українським народом. Першим політичним та терористичним актом була полонізація українського населення на Волині та Галичині. Особливо жорстокими були репресії польської влади проти ОУН. Польські військові загони та католицьке духовенство створили нестерпну атмосферу для українського народу, що заставило українських міщан та селян поповнити лави ОУН. Особливе політичне загострення між поляками і українцями відбулось в час відновлення Української державності на Закарпатті.

Вже 11 жовтня в час проголошення Карпатської України в Львові в соборі Святого Юра відбулась урочиста молебінь, після якого розпочалась маніфестація біля угорського консульства. В подальшому падіння Карпатської держави спричинили жалобні богослужіння по всій Західній Україні. За все вище описане польський уряд розпочав на окупованих українських землях ще більший державний терор, особливо на передодні польсько-німецької війни.

Результатом державного терору та репресій II Речі Посполитої пройшло відчуження українців від поляків, наростання ролі ОУН в українському суспільстві, яка повела з польською владою боротьбу не на життя, а на смерть.

Український історик і політолог І.Лисяк-Рудницький вірно охарактеризував політику міжвоєнної Польщі щодо українців словами Талейрана: "Діяльність поляків це гірше ніж злочин, це дурість. Замість того, щоби дати українцям, як обіцялось, автономію, університети, школи, розвивати українську культуру, поляки фактично своєю тоталітарною владою розпочали епоху фашизму і безсумнівно натрапили на відчайдушний опір українського народу, який очолила Організація Українських Націоналістів, що фактично засобами ОУН, та ситуацією наростаючої могутності Німеччини привело до ганебної загибелі Польщі. Великий урок для поляків полягає в тому, що захопившись придушення українського національного життя, шляхом жорстокого терору та насилля, вони не помітили, як на них прийшов ще більш вишуканіший терор фашистської Німеччини. Побачивши, як гине Польща під німецькою окупацією, українці не захищали її, переконавшись за десятиліття, що Польща для них у продовж II Речі Посполитої, була чужою, ворожою, злочинно силою..."

Слід наголосити, що це тероризм польської державної влади породив українсько-польську ворожнечу, яка є однією з найтрагічніших сторінок Другої світової війни, де сьогодні поляки хочуть свої злочини різними методами перекласти на українців... Однак документи московських архівів польських спец-служб говорять зовсім інше..., а говорять про Польщу як терористичну державу, щодо українців. Очевидно сьогодні Москва цих архівів опублікуванням і шантажує Польщу і схиляє до співпраці з нею, до проекту «поділу України..», по крайній мірі угорці на таку співпрацю з проблеми «Закарпаття» з Москвою пішли...

Як засвідчують документи, винищення населення з українських етнічних українських земель, які до війни входили до складу Речі Посполитої (Грубешівщина, Холмщина, Володарщина, Перемищина, Посяння території річок Буг і Сян привели до жорстокого протистояння і кровопролиття.

Як бачимо польські екстремісти розпочали вбивства українського населення з 1942 року, де в один момент їх жертвами польських фашистів стали 2000 тисячі українців. В цей же час польські націоналісти заохочені німцями розпочали терор проти українського населення на Волині де разом з німецькими фашистами спалили українські села: Костюхівку, Вовчицьк, Яблоньку, Довжицю і Загорівку. Спільно з польською поліцією польські фашисти спалили на Хорохівщині 22 українських

господарства і розстріляли близько 100 українців. При цьому поляки підкидали в українській оселі компромат у вигляді зброї та боєприпасів, а опісля звітували перед німцями та провокуючи ще більший терор фашистських окупантів.

Саме внаслідок польських провокацій та польського терору над українцями, стався погром декількох українських сіл Горохівського р-ну, де найбільше постраждали мешканці с.Княже, де 10 квітня було вбито 172 особи і спалено 40 господарств. Мордування поляками українців за посередництвом фашистів є найдикішим проявом польського фашизму.

В подальшому, як бачимо із документів московських архівів, поляки організували з німецькими фашистами “пацифікацію” Волині, де окрім польської поліції, яка слугувала фашистам і репрезентувала польський уряд та народ, брала участь польська жандармерія з Генерального губернаторства, що прибула до Луцька для терору над українським населенням у травні 1943 року. Особливу жорстокість під час нападів на українські села виявили польські підрозділи “жандармерія мотоцик”.

До початку 1943 року так звана польська Армія Крайова (АК), за підтримкою німців, напала на міста і села Західної України. Німці свідомо розпалювали братовбивчу війну. Як засвідчують секретні архівні документи радянських архівів, німецьке військово командування та таємна поліція “Гестапо” створили перші відділи АК, якій надали озброєння для протистояння ОУН та УПА.

За німецькою вказівкою АК створила на Волині 100 військових наступальних на український народ з метою знищення, ОУН та УПА, баз. Окрім цього в Львівській, Тернопільській та Станіславській областях постала за таємною німецькою згодою “Спілка відплати”, яка будучи складовою частиною АК, яка направляла терористичну діяльність проти українського населення. Власне в цей час АК бере активну участь в антиукраїнських акціях.

Як бачимо із документів, керівництво ОУН, дуже турбувала терористична діяльність на чолі з німецькими фашистами польських фашистів з АК на Волині. Як засвідчують німецькі архіви, польська поліція діяла цілковито як німецько-фашистські окупанти, так 30 травня 1943 року в с.Дермані (Рівенщина) без будь-яких причин польська поліція спалила 80 будинків і вбила 70 мирних українських селян. Поляки з села Мізоча використали цей прецедент і спалили сусіднє українське село. Після доносу полячки, батальйон польської поліції з Клевені здійснив арешти українців у селах Новожукові та Новосілках і розстріляв їх. Місцевого священника О.Карбовича разом з донькою замкнули у stodолі, спаливши їхнє житло. Як засвідчують документи, навіть на марші батальйон вбивав українських селян, що перебували у власних домівках у селах: Сухівці, Голехів, Заставне. Командир одного з польських поліцейських загонів був особливо жорстоким (садистом) українців, за що підпав під слідство і був засуджений німцями.

У розвіддонесенні №58 УШПР від 16 червня 1943 року повідомлялося:” За даними на 12.6.1943 року у Почаїв (467 км. Від Тернополя) з Варшави прибуло 1500 озброєних поляків для боротьби з партизанами та українськими націоналістами. Польські озброєні загонами прибули також у Межиріч, Тучин, Рокитне, Словечко, Костпіль. Прибулі загоны спалюють українські села і грабують мирне українське населення...”

Окрім польських фашистів до знищення українського населення долучилися, польська поліція, польські колаборанти, які разом з німецькими карателями протягом травня-червня 1943 року знищили майже 25% процентів всього українського населення Людвипільського р-ну на Рівенщині.

За розвідданими УШПР: на 27 липня 1943 року німці видали зброю 1500 полякам для боротьби з українськими націоналістами”. Як відомо із аналогічних звітів за 1944 рік АК “проводила свою нищівну роботу під різним виглядом, чи то як акції німецької шуц-поліції, чи просто нападала на невинні українські села, вбиваючи українських вчителів, священників, вїтїв сіл, солтїсїв, українських сїльських активїстїв, українських хазяїв”.

Як відомо із цих же документів, поляки та АК першими за участю нацистів та самочинно розпочала братовбивчу війну з метою просунути польський етнос на Волинь, як це вдалося в майбутньому за допомогою сталінського режиму просунути на Ряшівщину та Перемищину, окупувавши етнічно всі українські території.

УПА намагалася захищати українські землі від польських фашистів та АК від польського терору. За таких обставин з квітня 1943 року УПА розпочала цілеспрямовані проти-польські оборонні акції проти АК з метою змусити польських колонїстїв, що співпрацювали проти українців, з німцями і більшовиками, відїйти на польські території.

3 листопада 1943 року АК активізувалась, 15 тисячний загін до середини 1944 року спалив в Білгорайському, Томашівському та Грубешівському повітах села: Прихорице, Ментке, Сагринь, Шиховичі, Терембін, Стриженець, Турслі. 70% жертв від польських фашистів АК становили невинні жінки та діти. Загалом польські фашисти АК спалили 150 українських сіл, в яких проживало близько 15 тисяч українців.

1-2 червня 1943 року відділи АК спалили 5000 тисяч українських господарств, вбили понад 1000 українців в селах: Зимно, Стенятин, Жерники, Ульгівок, Ретичів. Підрозділи УПА в кровавих битвах з польськими фашистами та реваншистами зуміли відкинути противника за річку Гучву, операція УПА під командуванням Острізького, подолавши р.Гучву допомогла звільнити від польських бойовиків і АК територію яка належала українському етномасиву, окреслену лінію сіл: Ухані - Орнатовичі - Горешів Руський - Черемно. В останні дні німецької окупації українсько-польські взаємовідносини загострюються в Галичині, де весною 1944 року поляки спільно з комуністською армією “полювали” за ОУН та бойовими загонами УПА, як наслідок 200 відплатних акцій УПА в ході яких загинуло понад 5000 тисяч поляків. Щоб загасити полум’я міжнародного конфлікту й остаточно розв’язати “українське питання” 9 вересня в Любліні між окупаційним урядом УРСР і Польським комітетом національного визволення (ПКВН) було підписано угоду “про евакуацію українського населення з території Польщі і польських громадян з території Української РСР”. Угода діяла з 1 лютого 1945 до 15 червня 1946 року.

Рішення про “переселенську акцію”, які вирішили провести окупанти польські і більшовицькі окупанти українських земель, викликала опір ОУН та УПА з українського боку й польських збройних формувань АК з іншого. Представники українського національно-визвольного руху вважали Лемківщину, Надсяння, Холмщину і Підляшшя споконвічною українською територією і надіялися, що всі західноукраїнські землі будуть у складі, хоча би маріонеткового тоталітарного режиму УРСР.

В цей час на території Польщі терористичні акції проти українців набули ще більш жорстокого характеру, яка відома під “акцією Вісла”, яка завершилась повним виселення українців Закарпаття в 1947 році в глибину польської території. Ця “насильницька трагедія українського народу” польським уже комуністичним режимом, добре вивчена і проаналізована українськими вченими, тому ми не будемо зупинятися на цьому питанні, однак наголосимо, що ОУН та УПА, дуже активно відстоювала українське населення і завжди намагалася бути з власним народом.

Сукупність проаналізованих джерел з 1920 по 1947 роки, дають право наголосити, що польська політика національного гноблення викликала серед українського населення Західної України серйозний спротив. Серйозний опір польському режиму організувала Українська військова організація (УВО), очолювана полковником Євгеном Коновальцем, яка з 1920 по 1929 рік вела невпинну боротьбу з урядом II Речі Посполитої.

28 січня - 3 лютого 1929 року на базі УВО утворилась Організація Українських Націоналістів, яка в умовах польського режиму не мала умов для легального функціонування, тому в цей час ОУН не була класичною партією парламентського типу. В ОУН політичною догмою було переконання: “що шлях до самостійної України приведуть загальні дії мас, українська національна революція”. Цією платформою вона стояла вище ніж УВО, яка орієнтувалась лише на українських професійних військових.

Таким чином в 1929 році молоде покоління українців у боротьбі з польським урядом підтримало програму ОУН у боротьбі за побудову Української держави, тому з 1930 року ОУН почала зростати різноманітними високопрофесійними кадрами.

Ріст ОУН та кристалізація відділів по всій Україні пройшов так швидко, що польська влада, борючись з її бойовим крилом, не зауважила кристалізації, політичної та бойової системи ОУН, яка рішуче йшла до систематизації структур, які б могли б стати організаторами української влади. Прибувши в Україну з Німеччини Роман Шухевич, де він вчився у Німецькій військовій академії в Мюнхені, поставив перед проводом ОУН нові завдання: “Польща і Німеччина на передодні війни. Скорі падіння Польщі повинно заскочити нас в повній готовності у взятті влади в Україні та проголошення Української держави”.

За таких політичних обставин ОУН стає ще більш антипольською і безкомпромісною у боротьбі з фашистським урядом II Речі Посполитої...

Як бачимо із радянських архівних документів, ОУН величезні надії поклала на польсько-німецьку війну, однак фашистська Німеччина розіграла "українську карту" виключно в своїх політичних інтересах...

Після зближення з більшовицькою Росією (СРСР) та підписання пакту Молотова-Рібентропа, 1 вересня 1939 року напала на Польщу, однак буквально через 17 днів в результаті "секретного договору" між німцями та більшовиками, де українці та поляки до уваги не брались, 17 вересня 1939 року Західна Україна опинилася у "сфері радянського впливу"...

З цього часу в Західній Україні розпочались швидкі знищення всіх "польських соціально-політичних, економічних та культурно-релігійних структур" з метою інтеграції Західної України в СРСР.

Як засвідчують секретні радянські документи, шеф НКВС Л.Берія, в рамках підготовки військової агресії проти Польщі, ще 8 вересня 1939 року, видав наказ №001064, згідно якого народний комісар НКВС України І.Серов повинен був організувати оперативні групи НКВС, завдання яких, між іншим, мали бути й арешти "найбільш реакційних" представників землевласників і капіталістів, польської адміністрації, польських та українських політичних угруповань, працівників та агентів 2-відділу Головного штабу, а також офіцерів польської розвідки, контррозвідки, їх архівів та всієї агентурної сітки в Західно-українському регіоні. Передбачався арешт всіх польських та українських офіцерів як дійсної служби так і запасу. До складу чикістських груп, які повинні були виконувати завдання увійшли оперативні працівники НКВС України, а також Москви і Ленінграду й оперативно-політичні працівники прикордонних військ. Крім того у розпорядження начальників оперативно-чикістських груп з метою виконання спеціальних завдань із складу Київського особливого військового округу (КОВО), виділялося по одному батальйону, чисельністю в 300 чоловік кожен.

За даними І. Ільюшина, вже на третій день від початку ведення агресії СРСР проти Польщі народний комісар НКВД І.Серов у звіті №0036 "Про ситуацію при зайнятті Тернополя", доповідав Л.Берії, "що необхідно створити більш значні чикістські оперативні групи, ніж передбачалося раніше, оскільки наявні структури не встигали оволодіти ситуацією".

Як бачимо із документів перший секретар ЦК КП(б)України М.Хрущов після захоплення Львова критикував "роботу" І.Серова, начальнику особливого відділу фронту А.Міхеєву наступними словами: "Що це за робота, коли нема жодного розстріляного", на що той відповідав: "що у Золочеві розстріляно 12 чоловік, а без діла ми не стріляємо"...

Таким чином в Західній Україні на території бувшої П Речі Посполитої, уже іншим загарбником, більшовицькою Росією (СРСР) розпочались проти українського населення наступні репресії та терор, на які ОУН у новій ситуації нового окупаційного режиму змушена була знову розпочинати боротьбу з новим східним окупантом, що є предметом подальшого наукового дослідження...

Список джерел та використаної літератури:

- 1.Главный Архив Российской Федерации (ГАРФ). - Москва. Дела №66, листы: 130-131, листы: 245-248, листы:285-287, листы: 356-359, листы: 401-418, листы: 401-418.
- 2.Российский Центр хранения и использования документов новейшей истории (РЦХИДНИ) ф.239, оп. 280, д.77.
- 3.Центр хранения историко-документальных коллекций (ЦХИДК), ф.1355, оп.1, д. 3, л 57-59.
- 4.АВП РФ, ф.Германия-референт., оп.34, пор.66, п.152, д.Ге-622, л.250.
- 5.Віктор Ідзьо. Українська Повстанська Армія – згідно аналізу свідчень німецьких та радянських архівних джерел. Науковий Вісник Українського державного університету. - М., 2004. - Т.V.
- 6.Віктор Ідзьо. Роль керівництва УПА та політичного проводу ОУН в створенні Української Головної Визвольної Ради в світлі аналізу джерел та оцінках визначних її діячів.(1944-2004). Науковий Вісник Українського державного університету. - М., 2004. - Т.V.
- 7.В.С.Ідзьо. Репресивна сутність партійно-політичної та військово - поліцейської системи СРСР у придушенні національно-визвольного руху: УГВР, ОУН, УПА згідно зі свідченнями

надзвичайно таємних документів Головного Архіву Російської Федерації. Науковий Вісник Українського державного університету. - М., 2005. - Т.VII.

8.Віктор Ідзьо.Українська Повстанська Армія - згідно аналізу сідчень німецьких та радянських архівних джерел. - Львів "Сполом", 2005. - 208с.

Віктор Ідзьо.Українська Повстанська Армія - згідно аналізу свідчень німецьких та радянських архівних джерел. - Львів "Сполом", 2008. Видання II. - 208с.

9.Віктор Ідзьо. Організація Українських Націоналістів. Українська Повстанська Армія. Українська Головна Визвольна Рада згідно свідчень німецьких та радянських архівів. Наукове видання. - Львів, Видавництво Університету «Львівський Ставропігійон», 2016р. - 202с.

9.Євген Перепічка. Феномен Степана Бандери. - Львів "Сполом", 2006. - 736с.

10.Сергей Ткаченко. Повстанческая Армия. Тактика борьбы. - М., 2000. - 508с.

11.W.Benz. Dimension des Volkermordes. - Munchen, 1991. - 528s.

12.Roman Drozd.Ukrainska Powstancza Armia. - Warszawa, 1998. - 285s.

12.Орлики. Журнал для дітей. - Івано-Франківськ. Грань, 2010.

13.Політичний терор та тероризм в Україні. XIX - XX століття. Історичні нариси. - Київ "Наукова Думка", 2002.

14.Ремесло повстанця. Збірник праць підполковника УПА Степана Фрасуляка - «Хмеля»./ Ред. і упоряд. Р. Забілий. – Львів: Центр досліджень визвольного руху, 2007. - 424с.

Віктор Ідзьо

**Українська
Повстанська
Армія –**

**згідно зі свідченнями
німецьких та радянських архівів**

ВІКТОР ІДЗЬО

Українська Повстанська Армія – згідно зі свідченнями німецьких та радянських архівів

Монографія
видання третє

Львів • СПОЛОМ • 2021

ПЕРЕДНЄ СЛОВО

У монографії розглядаються проблеми військового та політичного протистояння Організації Українських Націоналістів (ОУН) та Української Повстанської Армії (УПА) польським, німецьким і радянським окупантам.

Уперше, ґрунтуючись на співставленні та критичному аналізі джерел, автор намагається об'єктивно висвітлити ставлення керівництва ОУН і командирів УПА до формування німецькими окупантами дивізії "Галичина" на території України.

Особливу увагу автор приділяє ролі керівництва УПА та політичного проводу ОУН у створенні Української Головної Визвольної Ради (УГВР), котра уособлювала консолідуючу політичну владу всього національно-визвольного руху в Україні у 40–50 роках. У праці висвітлена діяльність УГВР, подано її структуру, документи, постанови й доведено, що УГВР була всенародним політичним і керівним органом національно-визвольної боротьби українського народу в середині ХХ століття. Подано документальні свідчення визначних діячів-патріотів, що входили до складу УГВР.

У монографії також з'ясовується військова стратегія, тактика та озброєння УПА, що вкупі дало можливість національно-визвольному рухові вести активну й успішну боротьбу з окупантами України.

Автор дослідження зосереджує увагу на джерелах, виявлених у Головному Архіві Російської Федерації, "Російському Центрі збереження і використання документів новітньої історії" та в "Центрі збереження історико-документальних колекцій" Російської Державної Бібліотеки.

Зміст

Переднє слово	3
Розділ 1. Військове і політичне протистояння ОУН та УПА проти польських, німецьких і радянських окупантів України	4
РОЗДІЛ 2. Українська Повстанська Армія – аналіз свідчень німецьких та радянських архівних джерел	52
РОЗДІЛ 3. Ставлення Організації Українських Націоналістів та командирів УПА до формування німецькими окупантами України дивізії "Галичина" в світлі німецької військової документації та радянських військових архівів	82
РОЗДІЛ 4. Роль керівництва УПА та політичного проводу ОУН у створенні Української Головної Визвольної Ради в оцінках визначних її діячів та в світлі аналізу джерел (1944-2004)	95
РОЗДІЛ 5. Військова стратегія, тактика та озброєння УПА згідно з аналізом свідчень німецьких та радянських архівних джерел	130
Розділ 6. Репресивна сутність партійно-політичної та військово-поліцейської системи СРСР проти національно-визвольного руху: УГВР, ОУН, УПА згідно зі свідченнями цілком таємних документів Головного Архіву Російської Федерації	141
Розділ 7. ОУН та УПА в роки II Світової війни, в післявоєнний період та напередодні утворення Української незалежної держави в 1991 році за свідченнями радянських джерел	199
Післяслово	205
Про автора	206

Про автора

Віктор Ідзьо –

директор Інституту Східної Європи, завідувач Кафедри українознавства, заступник та головний редактор наукового журналу «Українознавець», доктор історичних наук, професор, академік, віце-президент академії наук «Трипільська Цивілізація», академік АНВШ України, академік Міжнародної

Академії Наук Євразії, провідний науковий співробітник Інституту Українознавства Міністерства освіти і науки України, професор університету «Львівський Ставропігіон», професор Римського університету Паєла Апостола, лауреат премії ім. Академіка Івана Крип'якевича, лауреат міжнародної премії короля Данила Галицького, перший віце-президент міжнародної Асоціації українознавців «Україна та світове українознавство», член президії Світової Наукової Ради при СКУ.

Автор понад 80 наукових монографій та брошур та 850 наукових статей з історії України, Росії, Польщі, опублікованих у наукових та науково-популярних виданнях.